

Előfizetési díj:

Negyedévre ..... 2 kor.
Félévre ..... 4 kor.
Félsz évre ..... 8 kor.

Függő szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatal

IX., Ferencz-körút

31. szám, I. em.

Megjelen július és
augusztus hónapokig
havonta kétszer.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsekújv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornászó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmendi Athletikai Club,
Kunsztmártoni Csónak-Egylet,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszók-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- és Vivó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egylet,
N.-Bányai Torna- és Korcs.-Egylet,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyei Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarnero Csónakázó-Egylet,
Sátoraljuhelyi Korcs.-Egylet,
Salmecki Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegylet,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujv. déki Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ö nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot Magyarország összes tanintézetének.

Szabályzat

az iskolai tanulmányi kirándulásokra és utazásokra vonatkozólag.

(A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1905. évi 2472. eln. sz. a. kelt rendelete.)

Az iskolai kirándulások a dolog természeténél fogva kétfélek:

a) a szorosabb értelemben vett osztálykirándulások, amelyeknek főcéljük, hogy az iskolai tanítás keretében s vele kapcsolatban az illető hely környékének földjével, állat- és növényvilágával, földrajzi- és gazdasági viszonyaival, történeti nevezetességeivel stb. megismertessék és megbarátkoztassák a tanulót.

b) a tágabb értelemben vett intézeti kirándulások, amelyek a helyi környezetből kilépve, az iskolát az ország és a nemzet egészével juttatják kapcsolatba.

Az előbbi szempont alá foglalt kirándulások szorosan alkalmazkodnak az iskola tanulmány- és házi-rendjéhez, tisztán helyi természetűek és szabályozásuk az intézeti, tanulmányi és házi-rend körében a tanári testületek feladata. Az utóbbi pontban említett kirándulások azonban kiemelkednek az iskola mindennapi életének és működésének köréből s noha tervezésük és intézésük csak a tanári testületek útján történhetik, mégis szükséges néhány olyan főbb követelmények felállítását, melyeknek érvényessége valamennyi iskolára kiterjed. Ilyen követelmények a következők:

1. Mivel a tanulmányi kirándulások legfőbb célja, hogy a tanulókat helyi környezetükből kiragadva, a hazához és nemzethez emeljék fel s a tárgyi okulás mellett a hazafias szellemet és a nemzeti érzést fej-

lesszék: körük a hazai földre korlátozandó. Idegen országokba való ilyen kirándulások csak kivételes esetekben s külön megokolásra a vallás- és közoktatásügyi miniszter engedélyével rendezhetők.

2. A tanulmányi kirándulásokra, az iskolai munkásság érezhető kára nélkül, aránylag kevés idő jut. Hogy ez az idő minél intenzívebben fel legyen használható a kirándulások rendezése mindenkor csak konkrét céllal s meghatározott hely vagy helyek megjelölésével történhetik. Ily kirándulásokra csupán olyan helyek szemelhetők ki, amelyeknek az egész nemzet és ország szempontjából való fontosságához kétség nem fér, amelyek lehetőleg sok oldalú okulásra kínálnak alkalmat. Pl. első sorban maga a főváros; másodsorban egész országrészek vagy tipikus vidékek középpontjai, egyuttal történeti nevezetességű események színhelyei (Pozsony, Kassa, Szeged, Kolozsvár, Fiume); továbbá olyan helyek vagy vidékek, ahol a táj természeti szépsége, földrajzi fontossága (dunai kirándulás a Vaskapuhoz, a Balaton, a Magas-Tátra és a Szepesség, Erdély), vagy esetleg a lakosság valamely speciális foglalkozása (bányavidék, gyárak, ipartelepek stb.) érdemelnek figyelmet.

3. Tanulmányi kirándulások csak kellő tanári felügyelet mellett és a felügyelő tanárok személyes felöltségével rendezhetők.

4. A kirándulások sikere jelentékeny mértékben függ a résztvevők számától; ennél fogva tömegességüktől óvakodni kell. A résztvevőket számszerint és egyenként a tanári testület jelöli ki, s a kirándulás tervezete mindig akképen állapítandó meg, hogy egy-

két szegényebb sorsu jó tanuló ingyen vehessen benne részt.

A kirándulások sikerének legfőbb biztosítéka a kellő előkészítés. A résztvevő tanulóknak előre tájékoztatva kell lenniök a kiandulás részletes tervezetéről, sőt figyelmüknek a tanulmányozandó dolgokra való előleges felhívása is szükséges, még pedig úgy, hogy a tájékoztatás csak annyira terjedjen ki a részletekre is, amennyire szükséges, hogy felkeltse a tanulók érdeklődését a helyszínén való megismerésre.

6. Mindegyik intézet tanári testülete több évre általános tervezetet készít, amelyben rövid megokolással megjelöli a tanulmányi kirándulásoknak azt a körét, amelyet a helyi körülmények figyelembe vételével az illető iskolára nézve legajánlatosabbnak tart. E tervezetet jóváhagyás végett az igazgató közvetlen felsőbb hatóságának bemutatja.

7. A fentebbi pontban megkivánt tervezet alapján a tanári testület évenként kellő időben elkészíti a legközelebbi tanulmányi kirándulás részletes tervezetét és költségvetését s ezt az igazgató jóváhagyás végett felterjeszti közvetlen felsőbb hatóságának.

8. Tanulmányi kirándulások évenként egyszer az iskola év kezdetén, vagy a tavaszi időszakban (legezés-szerűbben a husvétii szünet felhasználásával, esetleg az ifjusági tornaversenyekkel kapcsolatban) legfeljebb 5—10 napnyi időre rendezhetők.

9. A tanulmányi kirándulásokat vezető tanárok és tanítók és pedig 1—20 tanulóig egy, 20—40 tanulóig két, 40—60 tanulóig három tanár, illetőleg tanító, amennyiben a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése alatt álló tanintézeteknél működnek, a vasúti vagy gőzhajózási II. osztályu viteldij megtérítésén felül napidijban részesülnek.

Ha a kirándulás fél vagy legfeljebb egy napot vesz igénybe, ezen költséget és napidiját az igazgató fizeti ki az intézet tanszerátalánya, vagy ha ebből nem telik, kivételkép az intézet háziátalánya terhére.

Az egy napnál hosszabb időre tervezett tanulmányi kirándulások vezető tanárainak utiköltségeit s napidijait a vallás- és közoktatásügyi miniszter fedezi, de csakis abban az esetben, ha azt az igazgató fellettes hatósága útján előzetesen s idejekorán kieszközli.

10. A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezése alatt álló tanintézetek igazgatói feljogosítottak, hogy amennyiben észszerűnek látják, minden egyes tanulótól a beiratkozások alkalmával a tanulmányi kirándulások s utazások céljaira egy korona díjat szedhessenek. Az így befolyó összeg, mint tanulmányi kirándulási s utazási alap külön kezelendő s számolandó el. Az igazgató ezen díj alól a szegény-sorsu tanulókat felmentheti.

Azon igazgatók, akik e díj szedését életbe léptetik, tartoznak ezt a vallás- és közoktatásügyi miniszternek tudomásvétel végett bejelenteni.

Budapest, 1905. július 26.

Tanulmányi kirándulások.

Lapunk első helyén közlött szabályzatot örömmel fogadjuk, mert a már minden iskolában más és más módon rendezett ügyet szabályozza és az egyöntetű eljárás mellett sok kétséges dolgot rendez. Így most már tudhatjuk, hogy a kísérő tanárok költségét nem kell a fiuk befizetéséből fedezni, mi mindig helytelen dolog volt, hanem azt az iskola fedezi.

Nagyon helyes az utasításnak azon intézkedése is, mely a kirándulások értékét az előzetes tájékoztatással óhajtja emelni.

A költségek fedezését illetőleg nagyon helyesen megengedi a szabályzat, hogy a beiratáskor az egy korona utazási díj szedését. Ugy gondoljuk azonban, hogy ez összeg az összes növendékeket nem jogosítja fel az intézeti kirándulásra, hanem csak a kisebb osztálykirándulások költségeinek fedezésére fog szolgálni. Ezen díj szedése természetesen mintegy kötelezi az iskola minden osztályfőnökét a kirándulások rendezésére, mert nem volna helyes, ha valamelyik tanuló vagy osztály befizetett pénzén mások mennének kirándulásra.

A szabályzat azon kívánalmának, hogy nagy tömegekben ne vitessenek a fiuk sehová sem, úgy tesznek eleget az iskolák, ha egy időben több helyre, kisebb csapatokban rendezik a kirándulásokat.

Mikor még egyszer hálás örömmel fogadjuk a miniszterium intézkedését e fontos ügyben, azon óhajtásunkat fejezzük ki, hogy vajha mind előbb az ezen üggyel egybefüggő tanuló szállásokban is történnék valami:

A gyermekek idegességéről.*

Érzem, hogy nehéz feladatra vállalkoztam. Ezen a helyen, a hol tanító, pszichologus, orvos és higienikus a gyermek lelki élete felett tanácskoznak, beszéljek egy oly nagyfontosságú témáról, mint a gyermekek idegessége. Könnyen meglehet, hogy a tanítók nem lesznek megelégedve fejtegetéseimmal s még könnyebben meglehet, hogy ép úgy járok a pszichologusokkal is; az orvosokról és higienikusokról nem is szólok.

*) E közérdekű értekezést az előnyösen ismert iskolaorvon és egészségtanár a Gyermektanulmányi Bizottság értekezletén olvasta föl. Szerk.

Alig van ma valaki, aki nem mondaná magáról, hogy ő ideges. A XIX. századra ráfogták, hogy az idegesség százada. Amíg ma az idegességben betegséget látunk, addig a régi időben az idegességet nem tekintették külön önálló betegséggnek, így vele tudományosan nem is foglalkoztak.

Az amerikai Beard volt az első, ki a múlt század 70-es éveiben leírta és megállapította a neuraszténia kórképét és azóta százazrekre rug a könyvek és cikkek száma, melyek ezen betegségről szólnak. Ezen irodalom egy része a tanulók idegességével foglalkozik. Különösen gazdag e tekintetben a német, francia és angol irodalom. A mi irodalmunk e tekintetben nem mondható szegénynek. Van több számottevő munka, mely a tanulók idegességével foglalkozik.

Az ideges szót tulságosan általánosítják. Ha valaki türelmetlen, mindenkéhez kiabál, idegesnek mondják. A műveltebbek is, kik különben egészségügyi dolgokban nem igen tudnak sokat, ilyen embert neveznek idegesnek, no meg azt is, aki összerézzen, ha becsapják az ajtót, vagy ha valamit leejtenek.

Hogy mennyire megy át a köztudatba az, hogy ilyen az ideges ember, mutatja az a körölmény, hogy akárhány beteg tiltakozik az ellen, hogy ideges, még ha a legjelesebb orvos is konstatál néla ideges gyomorbajt, ideges köhögést, vagy ideges főfájási.

Akárhányan vannak, akik nem akarják elhinni, hogy ideges gyermek is létezik. Sok intelligens szülő is tagadja, hogy van ideges gyermek, hanem az idegesség egyes nyilvánulásaiban rossz szokást, csintalanságot, daczot lát. Akárhány szülő, kiket az intelligensek közé soroz a köztudat, megbünteti pl. gyermekét, mert éjjel ágyba vizek, vagy mert ideges rángásai vannak. Alig van orvos, kinek ilyenemü tapasztalata nem volna. Akárhány, gyermekét igazán szerető szülő nem tud e tekintetben helyesen disztingválni. Egyes ideges tüneteket nem tekintenek betegeseknek és csak akkor fordulnak orvoshoz, ha olyan ideges tüneteket észlelnek gyermeküknél, melyek nekik, mint betegségi szimptomák feltűnnek; jobban mondva, akkor, ha az idegesség lényegesen előrehaladt. Nem csoda, ha a tanító sem ismeri fel idejekorán a gyermek idegességét, hiszen nincs módjában, hogy a gyermeket hosszabb ideig behatóan megfigyelhesse.

Az idegesség nem az idegek megbetegedése, hanem az agyvelőé. De azért még nem állíthatjuk, hogy az ideges agybeteg volna. Az ideges embernél az agyvelő egyes működéseiben zavar áll be. Az ideges ember különösen az által tűnik fel, hogy izgékony és hogy fáradékonyasága fokozott. Sőt akárhányszor az illető pszichéjében is mutatkoznak elváltozások, anélkül, hogy az ilyen beteget elmebajosnak lehetne mondani. Az ideges ember érzékenysége sem normális. Ez rendszerint nagyobb. Az ideges jobban érzi a fájdalmat, legyen az testi vagy lelki. Szóval, nincs meg nála a kellő arány az inger és a hatás

között, melyet az okoz. De nemesak a felnőtt ideges ember, hanem az ideges gyermek is nagyobbak érzi a kisebb fájdalmat, de nemesak hiszi, hogy erős a fájdalma, hanem tényleg úgy is érzi. Érzékenységénél fogva kisebb dolgok hatása alatt is kipirul és elsápad, dül-fül mérgében s akárhányszor oly erős a hatás az izgékony gyermekre, hogy még az alvást is befolyásolja. A vérmérséklet dolga, vajjon mikor felejt a gyermek; van olyan, ki gyorsan felejt s akárhányszor tapasztalhatjuk, hogy a hatás ellenszenv alakjában hónapokig, sőt évekig is, fennáll.

Foglalkozzunk egy keveset az ideges gyermek vérmérsékletével. Kétfélet különböztethetünk meg, még pedig 1. az izgékony vérmérsékletet, 2. a renyhe vérmérsékletet, elég gyakran találkoznak azonban a változékony vérmérséklettel, midőn az ideges hol az egyik, hol a másik vérmérsékletet mutatja.

Az izgékony vérmérsékletű gyermek többnyire szellemes, fantáziája élénk, a gyermek álmodozik, néha a fantázia tulfeszítése következtében hallucinál. Többnyire azonban ijedős; a gyermek fél kisebb állattól, idegen embertől, különösen pedig sötét szobától.

A renyhe vérmérsékletű gyermek többnyire kövér, flegmatikus. A szeretet nyilvánulásaival, valamint büntetéssel, haraggal szemben alig reagál, másnak az öröme, fájdalma nem érinti.

A legtöbb ideges gyermek izeg-mozog. Ilyen a szellemi működése is, s mint minden fokozott munka után hamarabb következik be az elfáradás. Ép úgy vagyunk az ideges gyermek élénkségével, melyet a gyorsabban beállott elfáradás követ. Tehát nemesak gyorsan beálló testi elfáradás, hanem gyorsan beálló szellemi elfáradás is észlelhető az ilyen gyermeknél.

Az ideges gyermek nem is tud annyi ideig figyelni, mint a normális gyermek. Figyelme nem tartós. Sok gyermek rövid ideig tartó tanításra figyel, testvérei tanításánál elles valamit, mert rövid időre kellett figyelnie, de az ő saját tanításánál, mely hosszabb ideig tart, tehát mely már hosszabb időre kötné le figyelmét, képtelen figyelni. Ha az ilyen gyermek tanítás közben nem figyel, akkor a laikus elég hibásan szórakozottnak mondja.

A figyelem hiányos volta bekövetkezik előbb-utóbb minden tanulónál, akár ideges, akár nem. Csak bizonyos ideig képes az ember figyelni. Az egyik hamarabb fárad el, a másik később; ha ideges, rendszerint hamarabb, mert, mint előbb említettem, fáradékonyabb, mint a normális idegzetű tanuló.

Kraepelin igen nagy fontosságot tulajdonít ezen figyelemhiánynak. Azt mondja, hogy ez az önvédekezés, biztonsági szelepe az idegrendszernek. Az elfáradt agyvelő rövid ideig új munkát nem végez, ezen idő alatt új erőt gyűjt, mert ha ezen előbbi állapotában

is végezne munkát, akkor egészen kimerülne, ami az agyvelő súlyos baját okozná.

A gyermek első életéveiben roppant nagy szellemi munkát végez; hiszen a képzetek egész tömegét fel kell vennie az agyvelőbe, melynek nagy részét az agy fel is dolgozza.

(Folytatjuk.)

Iskolák, főiskolák.

Ifjúsági tornaverseny. A IV. ker. főgymnasium, VI. ker. lovag-utcai és a IX. ker. ev. r. ef. gymnásiumok együttes versenyeket tartanak f. é. május 31-én, csütörtökön 1. u. fél 3 órakor a millenáris versenypályán. A verseny sorrendjén: felvonulás zászlókkal, szabadgyakorlatok, futások minden osztály számára, magasugrás, csapatverseny (VI. o.) nyújtó, magasugrás és súlydobás összetett verseny (VII., VIII. o), füléslabdaverseny, stafétafutás, kötélhuzás stb. szerepel. A versenyt az intézet tornatanárjai Tóth, Henberger és Halász Zsiga rendezik.

Japán birkózás. A japán birkózó tanfolyam mult héten kezdődött el a magyar sportközönség rendkívüli érdeklődése mellett a Budapesti Egyetemi Athletikai Club lágymányosi sporttelepén. Sasaki Kichisaburo mesternek minden mozdulata eredeti és meglepő, rugékonysága bámulatos. Hihetetlen könnyedséggel teríti földre a legerősebb atlétákat is. Módszerének fő erőssége az az ütemszerű mozgás, melylyel pillanat alatt kimozdítja ellenfelét egyensúlyából, hogy aztán teljesen kényének szolgáltassa ki. A tanítványok naponként este 6 órától 8 óráig tizes csoportokban birkóznak.

Országos fő- és középiskolai céllövő verseny. Vasárnap, április 29-én, rendezte a Budapesti Egyetemi Athletikai Club országos fő- és középiskolai céllövő versenyét elnökének Szemere Miklósnak, pusztaszentlőrinci lövőházában. A verseny minden tekintetben a legjobban sikerült. Eredmény tekintetében tulszárnyalta az eddig rendezett országos versenyeket, amennyiben most 19 találással vitték el az első díjat, míg az előzőkön 16, illetőleg 18 találattal nyert a győztes. A körszámokat tekintve túlhaladta még a nemzetközi versenyek győzteseit is, mert a jelenlegi győztes, nemeskéri Kiss Géza (B. E. A. C.) 19 találattal 61 kört lőtt összesen.

A jury elnöke Istvánffy Gyula m. kir. honvédszázados volt, tagjai pedig ifj. dr. Margalits Ede és Kelemen Kornél. Az öt első helyezett tiszteletdíjat és a B. E. A. C. érmét nyerte, amelyet a jury elnöke

osztott ki üdvözlő beszéd kíséretében. A nyertesek a következők:

I. Nemeskéri Kiss Géza (B. E. A. C.) 19 tal. 61 kör; ezüst érmet és tiszteletdíjat nyert.

II. Ifj. Tettey Emil (B. E. A. C.) 19 tal. 43 kör; ezüst érmet és tiszteletdíjat nyert.

III. Kovács József (B. E. A. C.) 17 tal. 45 kör; bronz érmet és tiszteletdíjat nyert.

IV. Nemeskéri Kiss Sándor (B. E. A. C.) 17 tal. 42 kör; bronzérmét és tiszteletdíjat nyert.

V. Visy Károly (B. E. A. C.) 16 tal. 35 kör; bronzérmét és tiszteletdíjat nyert.

Székesfővárosi ifjúsági tornaverseny. Budapest székesfőváros elhatározta, hogy iskolái részére ifjúsági tornaversenyt rendez. A győztesek díjazására 500 koronát szavazott meg a tanács.

Főiskolák football mérkőzései. Műegyetemi Athletikai és Football Club — Kassai Jogász Sport Club 2 : 0.

A millenáris versenypályán mérkőzött a fenti két egyesület, mindkét csapat igen gyenge volt s nagyon kezdetleges játékot mutatott. A Műegyetemiek félidőnként 1—1 goalt lőttek.

Műegyetemi Athletikai és Football Club — Budapesti Egyetemi Athletikai Club 3 : 3, eldöntetlen. A tavaszi szezon egyik legérdekesebb mérkőzése volt a tudományegyetem és a műegyetem csapatainak küzdelme, május 1-én délután a millenáris versenypályán. Mult évben a tudományegyetem 9 : 0 arányban győzött. Ez évben is a tudományegyetemi csapat támadása erősebb volt, de a védelem már a műegyetemiekénél volt jobb. Biró. Iszer Károly, labdarugó sportunk e vezérémbere volt. A mérkőzés tiszta jövedelmét a Tulipán-kert Szövetségnek ajánlották föl.

Labdarugás.

A játéktól eltiltott csapat. A Magyar Testgyakorlók Köre—Fővárosi Torna Club közti serlegmérkőzésen a Föv. T. C. egyes játékosai oly sportszerűtlenül viselkedtek, hogy a Magyar Labdarugók Szövetsége intéző bizottsága a csapatot f. é. szeptember tizenötödikéig a játéktól eltiltotta. Az ítélet és annak indokolása a következő:

„Tekintettel Föv. T. C. első csapatának sportszerűtlen viselkedésére, fegyelmezetlenségére és arra, hogy játékosai a szabályokat többszöri figyelmeztetésre, dorgálásra, sőt büntetésre sem respektálták

Alapítva 1875.

Olbrich L.
Budapest, VI., Teréz-körut 6. sz.

Magyar Torna Egyletek Szövetsége hitelesített füléslabdái egyedüli készítője.

Football kellékek nagyban.

Futó cipők.

Az összes helybeli egyletek footballszállítója.

Football labdák. Football ingek. Football nadrágok. Football szárak. Football czipők.

Képes árjegyzék ingyen.

és ezen magatartásukkal a magyar labdarugósportra káros hatást gyakorolnak, szereplésükkel és játékmódoikkal a közönséget megbotránkoztatják: a Föv. T. C. első csapata (Zengő, Rauch, Szentey, Fikli, Schönfeld, Hajek, Csonka, Kiss F., Weisz Gy., Takács, Weisz H.) f. évi szeptember 15-éig a játéktól eltiltatik.

A Fövárosi Torna Club eszerint s hátralévő serlegmérkőzéseken sem vehet részt.

Angol professzionista csapatok Budapesten. A labdarugó-sport iránt érdeklődő közönségnek legközelebb olyan sportszenzációban lesz része, mely nemcsak a magyar, hanem a kontinentális football sport történetében is páratlanul áll. Három kiváló angol professzionista csapat jön ugyanis Budapestre, hogy egyleteink legjobbjaival mérkőzzék. A maték sorrendje a következő:

- Május 18-án: Chelsea — M. T. K. (Millennáris).
- „ 20-án: Chelsea — M. A. C. (Margitsziget).
- „ 22-én: Chelsea — F. T. C. (Millenáris).
- „ 24-én: Southampton — M. T. K. (Millenáris).
- „ 27-én: Southampton — F. T. C. (Millenáris).
- Junius 1-én: Southampton — B. T. C. (Millenáris).
- „ 3-án: Southampton — Celtic (Millenáris).

A Chelsea Football-Club budapesti mérkőzésein kívül a kontinens majd minden nagyobb sport-metropolisában is játszik. A hírneves angol professzionista-csapat programja a következő:

- Máj. 13. Kombinált dán csapat (Kopenhága).
- „ 14. Southampton F. C. (Kopenhága).
- „ 16. Deutscher Fussball-Club (Prága).
- „ 18. Ferenczvárosi Torna-Club (Budapest).
- „ 20. Magyar Atlétikai Club (Budapest).
- „ 22. Főiskolai válogatott csapat (Budapest).
- „ 24. Vienna Cricket- und Football-Club (Bécs).
- „ 26. I. Vienna Football-Club (Bécs).
- „ 27. Bécsi Ramblerek (Bécs).

A Chelsea F. C. 1905. március havában alakult 7500 font alaptökével; pályája Londonban Stamford Bridge-ban van. A klub mint az északi másodosztályú liga harmadik helyezette végezte idei szereplését és egyike a legnépszerűbb angol csapatoknak azon a révén, hogy jövedelmének tekintélyes részét minden évben jótékony célra fordítja.

Lemondott mérkőzések. A Budapesti Torna Klubnak május 13, 20 és 24-én három érdekes nemzetközi mérkőzést kellett volna játszania, azonban mind a hármat a külföldi ellenfelek az angol csapatok miatt

lemondták. Az I. Vienna F. C. és a Kriketterek a Newcastle United miatt kérték elhalasztani, a Slávia pedig a Southampton miatt halasztotta el őszre.

Budapesti és bécsi Ramblerek. A bécsi és a budapesti Ramblerek június 10-én a csömöri-uti pályán mérkőznek. A mérkőzést a Magyar Uszó-Egyesület atlétikai versenye fogja megelőzni.

Serlegmérkőzések. A M. L. Sz. által rendezett első osztályú serlegmérkőzések állása jelenleg a következő:

Magyar Testgyakorlók Köre	(1)	17	pont
Magyar Athletikai Club	(2)	12	„
Postás Tisztviselők S. E.	(2)	9	„
Ferenczvárosi Torna-Club	(1)	8	„
Ujpesti Torna-Egylet	(—)	7	„
„33“ Football-Club	(1)	4	„
Typographia Sport-Club	(1)	4	„
Budapesti Atlétikai Klub	(1)	4	„
Fövárosi Torna-Club	(2)	—	„

A zárójelben lévő számok a hátralévő cupmérkőzések számát jelzik.

Automobil, céllövészet.

Léghajóüldözés automobillal. A Lipót Szalvátor kir. herceg védnöksége alatt álló Magyar Aero-Klub f. hó 18-án délután 4 órakor a Tattersall telepéről ünnepies léghajófelszállást rendez, amely automobillokkal való üldözéssel lesz egybekötve. Az érdekesnek ígérkező ballonüldözésre, amelyre a budapesti és a bécsi automobil-klub számos tagja részéről már történt bejelentés, hat tiszteletdíjat tűztek ki.

A Szemere-féle céllövőverseny. A pusztaszent-lőrinczi május 14-iki céllövőversenyre 77 nevezés érkezett. A próbalövéseket már 28-an végezték el, ezekből kettő kiesett, a többi sikerrel állta ki. A juri a nevezőket kéri, hogy 18-án déli egy óráig próbalövésre okvetlenül jelentkezzenek Szent-Lőrinczen a lövöldében, mert a melyik nevező ezt elmulasztja, a versenyen nem vehet részt.

Az országos céllövőverseny zsürije a következőkép alakult meg. Elnök: Bolgár Ferenc, honvédelmi államtitkár; tagjai: Eltz Jakab gróf, Járity András, Klupathy Jenő dr., Lechner János, Libits Adolf, Lohr József, Pogány Géza, Szapáry Pál gróf, Thomas Eduárd dr., Tóth Aladár, Vándory József.

A király díjai. A király mint a Magyar Országos Lövészegyesület védnöke a május hó 13-ától 20-áig

**Sportkedvelők
figyelmébe!**

Beck Károly
BUDAPEST, József-utca 14.

Elvállal automobillok szakszerű javítását valamint kerékpárok és e szakmába vágó munkákat.

**Sportkedvelők
figyelmébe!**

Budapesten rendezendő első országos lövészverseny alkalmából ötven aranyat adományozott tiszteletdíj. Ezenkívül a székes főváros közönsége 500 korona értékű nyereménytárgyat és Porcia Aladár herceg egy duplafedelű aranyórát adományozott. A Magyar Országos Lövészegyesület által kitűzött díjak összege körülbelül 4000 korona.

Torna, atletika, vívás.

A Postások tornaünnepélye. A folyó hó 20-iki tornaverseny nagyszabásúnak ígérkezik. Az egyesületek közül számosan neveztek már eddig is a versenyre nemcsak a fővárosból, hanem a vidékről is. A sportközönségnek alkalma lesz a tömegek munkájában gyönyörködni, mert ez a verseny tisztán a tornának van szemelve és az összes csapatversenynemeket felöleli. Magasugrás és sulydobáscsapatverseny, valamint stafétafutás az atletika csapatversenyeit, a három mintacsapatverseny és a kötélhuzás a torna csapatversenyeit képviseli. A versenyt felvoulás zenekíséret mellett zászlókkal és szabad gyakorlatok nyitják meg és nemzetközi footballmérkőzés zárja be. A verseny sikere érdekében 300 tagu rendező-bizottság munkálkodik, élén Siket Trajánnal és Szabó Elekkel, az egyesület alelnökével.

Athletikai bajnoki viadal. A magyar Athletikai Szövetség június 17-én, vasárnap, délután atletikai bajnoki viadalt rendez Budapeten, a margitszigeti sporttelepen. A viadalon a következő versenyek tartatnak meg:

100 yardos síkfutás, Szokoly Alajos örökös vándordíjáért, védő Bertalan Zoltán M. A. C.

$\frac{1}{4}$ angol mértföldes síkfutás, védő Bertalan Zoltán M. A. C.

$\frac{1}{2}$ angol mértföldes síkfutás, védő Nagy József B. A. K.

1 angol mértföldes síkfutás, védő Bodor Ödön, Postás.

3 angol mértföldes síkfutás.

120 yardos gátfutás, védő Kovács Nándor B. B. T. E.

Magasugrás, védő dr. Gönczy Lajos B. E. A. C.

Távolugrás, védő Somody István B. E. A. C.

Rudugrás, védő Szabó Kálmán B. T. C.

Sulydobás, védő Kozla András B. E. A. C.

Diszkoszvetés, védő Kozla András B. E. A. C.

Tornaverseny Debrecenben A Magyarországi Tornaegyletek Szövetsége május 27-én tartja Debrecenben szokásos évi, országos jellegű kerületi tornaünnepét. A sportünnepély, a melyre Apponyi Albert gróf kultuszminisztert is várják, az előjelek után ítélve nagyszabásúnak ígérkezik. Az egyesületek jelentkezési határideje április 27-én volt, míg a versenyekre május 14-ig lehet nevezni. Ez ünnepre és versenyre, mely május

26 és 27-ik napjain lesz, az előkészületek erősen folynak. Megalakultak a különféle bizottságok, u. m. ünnepi nagybizottság, végrehajtó-, fogadó- és elszállásoló-, egészségügyi-, sajtó- és hölgybizottság. Május 26-án délelőtt lesznek a rugó- és füleslabda-verseny előmérkezései; az előbbire eddig 3, utóbbira 6 pályázó csapat van. A többi előmérkezések 27-én d. e. az ünnepély és a döntések délután folynak le. Eddig 8 tiszteletdíj áll rendelkezésre testületek és egyesek adományából. Az egyesületek közül 20 egyesület jelentette be részvételét a versenyekre, összesen körülbelül 425 taggal. Minthogy a Magyar Torna-Szövetségnek 56 egyesület a tagja s a helybeli rendezőség legalább a tagok felének az eljövételére számít, azért az egyesületek és a labda-versenyben résztvevő csapatok jelentkezésének idejét meghosszabította s erről a még nem jelentkezett egyesületeket értesítette. Eddig a következő egyesületek jelentkeztek: Budapestről a Postások (57 taggal), Nemzeti T. E. (25), Budai T. E. (30), Tornaklub (68), Egyetemi Athl. Club, Kereskedelmi Alkalmazottak Sport csoportja, Testgyakorlók (25), Budapest III. kerületi T. és V. E. (25). Vidékről: Aradi Athl. Club (24), Eperjesi T. és V. E. (30), Kassai A. C. (8), Kassai Jogász S. É. (31), Kőbányai T. E. (10), Pécsi T. E. (10), Sárospataki Akad. T. E. (12), Nyiregyházi T. és V. E. (14), Szegedi T. E. (8), Temesvári T. E. (18), Soproni T. E. (4).

A „Sport Világ“ versenye. A „Sport Világ“ első atletikai (junior) viadalát f. hó 19-én (szombaton) d. u. fél 5 órakor tartja meg a millennáris versenypályán. A nevezési zárlat 16-án, szerdán, este 6 órakor lesz ugyan, de már eddig is szép számmal történtek bejelentések. Nevezési díj versenyenként és személyenként 1 korona. Nevezések, az egyesület láttaozásával ellátva, irásba foglalva Kankovszky Vilmos címére (VI., Sziv-uteza 6. sz.) küldendők. A versenyek sorrendje:

1-ső versenynap máj. 19-én (szombaton) d. u. fél 5 órakor.

1. 100 yard. síkfutás (junior).
2. Magasugrás (junior).
3. Diszkoszvetés (junior).
4. Gyaloglás angol mértf. (junior).
5. Távolugrás (junior).
6. $\frac{1}{4}$ ang. mértf. síkfutás (junior).

II-ik versenynap jun. 8-án (pénteken) d. u. fél 5 órakor.

1. 100 yard. síkfutás (junior).
2. Magasugrás, orsz. nyílt.
3. Diszkoszvetés, orsz. nyílt.
4. Távolugrás, orsz. nyílt.
5. Sulydobás, $7\frac{1}{4}$ kgr. (junior).
6. $\frac{1}{4}$ angol mértf. síkfutás (hanáicap).
7. Gerelydobás (junior).

Országos atletikai verseny. A Budapesti (budai) Torna-Egylet f. é. május 24-én rendezendő országos viadalának sorrendje a következő:

1906. május 24-én, délelőtt: 1. $\frac{1}{2}$ 8 óraker 402 $\frac{1}{4}$ méteres síkfutás esetleges előfutamai. 2. Fülelabdahajítás távolba. 3. 100 méteres síkfutás esetleges előfutamai. 4. Magasugrás helyből. 5. Gátfutás esetleges előfutamai. 6. Diszkoszvetés-távolugrás verseny. Diszkoszvetés. (Távolugrás délután.) 7. Tornászati összetett verseny. Magas nyújtó. (Magas korlát délután.) 8. 402 $\frac{1}{4}$ méteres síkfutás döntő futama. 9. A délelőtti kisorsolt mintacsapatok versenye.

Délután: 1. $\frac{1}{2}$ 3 óraker gyülekezés a B. B. T. F. tornacsarnokában (I., Attila-uteza 2.). 2. 3 óraker kivonulás a versenypályára. 3. $\frac{1}{2}$ 4 óraker felvonulás. 4. Szabadgyakorlatok. 5. Csapatornázás szereken. 6. 100 méteres síkfutás döntő futama. 7. Tornászati összetett verseny. Korlát. 8. Diszkoszvetés — távolugrás verseny. Távolugrás. 9. 100 méteres gyaloglás. 10. Gátfutás döntő futama. 11. A délutánra kisorsolt mintacsapatok tornázása. 12. A védő mintacsapat tornázása.

A degenerált angolok. Hogy a brit gyarmatok manapság milyen véleménnyel vannak az angol sport iránt, kitűnik abból az érdekes levélből, melyet egy ausztráliai cricetter különböző londoni ujságokhoz intézett:

„Az angol nemcsak a kriket-pályán gyáva, fölnyes és fényűző; az élet szinpadán is degenerált. Tíz évi távollét után fölkerestem az ó-hazát s meglepett az az óriási változás, melyet ott utolsó tartózkodásom óta tapasztaltam. Ime a legfelső osztályok. Nemrégiben láttam, hogy egy gyönyörű tavaszi estén az emberek vastag telőtökbe burkolódzva jártak a klubban, mintha csak a leghidegebb tél lett volna. S ha ennek okát kérdi az ember, így felelnek: „Oh, könnyű északi szél fuj, elővigyázatosnak kell lenni.“

Pár évvel ezelőtt egy skót tanyán arról beszélgettünk, hogy ki fogunk jelölni egy pontot, melyet bizonyos határidőn belül el kell érünk. Az általános vélemény lehetetlennek mondta az előterjesztésemet. Ekkor két ur ajánlkozott, frakkban és lakk-czipőben versenyfutásra állottak ki, s futottak 30 mértföldet, keresztül a hegyek gerincén, bele a sötét éjszakába. Mindkét úr igen előkelő családból származott. A czélt mindkettő a kitűzött időn belül elérte. Egy modern arisztokrata örültségnek mondaná ezt a dolgot. A világerő bele nem menne ilyen vállalkozásba, mert hisz életébe kerülhetne, ha a harmat éri a lábát.

Mikor először hagytam el Angolországot, még az emberek dicsekedtek velem, ha egész virradatig táncoltak, majd kimentek a tengerre, megfürödtek a csipős hideg vízben s utána, anélkül, hogy egy perczig is aludtak volna, egész napig tartó vadászatra indultak.

A modern „férfi“-nek órákat kell a puha ágyban

töltenie, a függönyöket szorgosan le kell bocsátania, hogy a napsugár, jaj, be ne jöjjön a szobába s nagyon korán föl ne keltse s akkor még izgatószerekre van szüksége, hogy tizenegy óraker megehesse reggelijét; utána egy kis séta a parkban, minden, mi erejéből kitelik. De épp így van a kereskedővel is. Reggel nagyokat ásít s így szól: „Oly fáradt vagyok, egy csepp kedvem sincs dolgozni, egész éjjel táncoltam“. Másnap hallhatja az ember, hogy éjjelkor már megszökött, mert máskülönben egyáltalán nem tudott volna másnap talpra állani.

Ha reggel az üzletébe megy, még forró nyáron is felöltöt vesz magára. Ha kérdik tőle, hogy tán fázik, vagy beteg, azt mondja, hogy naplemente után koesin megy haza s könnyen meghülhet. Nézzük a hivatalnokokat. Egyetlen egy sincs közöttük, kinek egyenes lenne a testtartása, egészséges az arczsine. Miért? Mert soha sincseuek szabad levegőn, testüket nem edzik, ezért azután hátuk meggörcsöl s idő előtt elvesztik életkedvüket, megöregednek. Mindezek után a jövő történetírójának mint a brit birodalom elsatnyulásáról kell e korszak embereiről írnia.

Uszás, evezés.

Elhalasztott uszóverseny. A Budapesti Athlétikai-Club vezetősége, tekintettel a számos oldalról kifejezésre jutott közóhajra, valamint a május 13-án rendkívüli mértékben összetorlódó különböző sporteseményekre, elhatározta, hogy a vasárnapra kiirt országos uszóversenyét május hó 19-ére, szombat este fél hét órára halasztja el, a nevezési zárlatot pedig május 15-ére, keddre tolja ki.

Nemzetközi uszóverseny. A Balaton Uszók Egyesülete által Budapesten a Császárfürdő férfi uszodájában június hó 19-én este fél 8 óraker rendezendő nemzetközi uszóversenyek feltételei a következők: I. Kezdők versenye 66 $\frac{2}{3}$ yard. Oly uszók részére, kik uszóversenyen díjat egyáltalában nem nyertek. II. Középiskolai tanulók melluszóversenye 66 $\frac{2}{3}$ yard. I—IV. osztályos tanulók részére. III. Magyarország 220 yardos bajnoksága. (Középiskolai tanulók kizárva). Győztesnek a MASz. aranyérme bajnoki szalagon és „Magyarország 220 yardos uszóbajnoka 1906. évre“ cím, másodiknak a MASz. ezüst-, harmadiknak a MASz. bronzérme. IV. Gyorsuszás 100 yard. Bajnokok kizárva. V. Hölgyek versenye 35 $\frac{1}{3}$ yard. Tét nincs. VI. Hátonuszás hendikep versenye 100 yard. VII. Középiskolai tanulók hendikep versenye 100 yard. V—VIII. osztályos tanulók részére. VIII. 440 yardos uszás. IX. 66 $\frac{2}{3}$ yardos hendikep. X. Stafétaverseny melluszók részére 200 yard 3 uszóval. Csakis egyesületek részére. XI. 200 yardos hendikep. A nevezések legkésőbb június 2-ának esti 8 órájáig dr. Szemplér Lőrincz címére (VI., Sziv-utca) küldendők.

H I R D E T É S E K.

FODOR JÓZSEF

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI
UDVARI ASZTALOS,
KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

Saját műhelyek belső dí-
szítés, teljes lakás-, vala-
mint szoba- és szálloda-
berendezések számára.
☞☞☞ Állandó raktár.

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 2.

(FÜRDO-UTÓZA SARKÁN.)

Balesetknél nélkülözhetlen
a **Salvator** kötszer mentőszekrény
és hordágy

Salvator kötszergyár-ban sebészeti gummiárúk és
betegápolási cikkek.

BUDAPEST, VI, Hajós utca 15.

(az Opera mellett.)

Lábficamodás kikerülésére ajánljuk **görcsér
gummi harisnyáinkat.**

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egyesületi

tűzzománcz jelvények

finom és szép kivitelben, olcsó árak mellett ké-
szülnek.

Diszalbumok, Hódoló feliratok és Diszpolgári
oklevelek művészi kivitelben.

Szimbólikus tánczrendek minden árban.

MORZSÁNYI JÓZSEF

Budapest, IV., Kigyétér 4.

Fenti czég 33 év óta a legtöbb megye, város és
egyesület szállítója.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2.

A gummigyártás meghonosítója Magyarországon.

Legnagyobb raktár belföldi és angol rugó-labdákban; külső
bőrhüvely és belső gummilabdák külön is kaphatók.

Továbbá az összes sportcikkek: a lawn-tennis játék,
ping pong, kerékpár- és automobil gummi pótrészek.

Lovagló sport gummi cikkek, uszó-övek, turista-kulacsok,
mosdó-tálak és fürdő kádak léggel tölthető vánkások gum-
miből stb. stb.

SCHMIDT M.

szijgyártó, nyerges és bőröndös
BUDAPEST,

VIII., KEREPESI-UT 25.

Kocsizó- és lovagló-szerszámok, mindenne-
mű utazó bőröndök. Footballok.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányos
áron eszközöltetnek.

PACHOLEK GYÖRGY

első magyar oldalfegyvergyáros, cs. és k. hads. szállítója

BUDAPEST,

Gyár: VIII, Balassa-utca 5.

Gyáramban bárminemű **tiszti, önkéntes, orvosi, legénységi,
lovas és gyalog kardok előállítatnak**, valamint
vivókardok és teljes vivószeretek közönséges és díszes ki-
vitelben.

Továbbá elvállalom bárminemű kardok **csiszolását, állany
(nickel) arany és ezüstözését. Diszkardokat feliratokkal**,
pontosan és díszes kivitelben. Vivófelszerelések, francia
és olasz vivókardok, vitörök és párbaikardok, esiszolt álla-
nyozott, fekete vagy díszes kivitelben kaphatók.

1903. évi ujdonság.

FOOT-BALL

kizárólag magyar készítmény!

A legszebb minták, erős marhabőrből, tartós kézi varrás-
sal, s valamennyi **legfinomabb angol vörös gummihólyaggal**
ellátva, 5-ös nagyságban

„Villám” 7 kor., „Táru” 9 kor., „Verseny” 11 kor., „Gyöz-
tes” 13 kor., „Hunnia” 15 kor., „Kínese” 4. sz. iskola
football-labda 6 kor.

„Football-czipó” marhabőrből, kitűnő szabás és erős kézi
varrással párja 13 korona.

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA

Sport-áruháza

Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 29. sz.

PUCH-féle KERÉKPÁROK
MOTORCYCLE
ÉS JAVITÓ-MŰHELY

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 48.

HUZELLA M.

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCA 28. SZÁM.

Fegyverek és mindenféle sport különlegességek
raktára.

Ajánlja **Lawn-Tennis, Football** és egyéb játékok-
hoz való felszereléseit.

Előfizetési díj:

Negyedévre ... 2 kor.
Félévre ... 4 kor.
Egész évre ... 8 kor.

Egyes szám 40 fill.

HERKULES

SZERKESZTIK:

PORZSOLT JENŐ.

PORZSOLT KÁLMÁN.

Főmunkatárs: KÁRPÁTI BÉLA.

Szerkesztőség és
kiadóhivatalIX., Ferencz-körút
31. szám, I. em.Megjelen július és
augusztus kivételével
havonta kétszer.

Az Achilles Sport-Egylet,
Aradi Korcsolyázó-Egylet,
Budapesti polgári lövészegyes,
Budapesti Torna-Club,
Beregszászi Korcsolyázó-Egylet,
Bpesti hegyvidéki Turista-Egylet,
Budapesti Torna-Egylet,
Délvidéki Kerékpár-Egylet,
Debreczeni Korcsolyázó-Egylet,
Debreczeni Torna-Egylet,
Fővárosi Vivó-Club,
Érsékv. Vivó- s Torna-Egyes.,
Győri Csónakázó-Egyesület,
Gyöngyösi Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Korcsolyázó-Egylet,
Kassai Tornázó- és Vivó-Egylet,
Kolozsvári Athletikai Club,

Kolozsvári Korcsolyázó-Egylet,
Körmenyi Athletikai Club,
Kunstmártoni Csónak-Egylet,
Lévai Torna- és Vivó-Egylet,
Lőcsei Korcsolyázó-Egylet,
Lőcsei Vivó- és Torna-Egyesület,
Magy. Testgyakorlók Köre,
Márm.-szigeti ifj. Torna-Egylet,
Magyar Uszó-Egylet,
Maros-Vásárhelyi Torna-Egylet,
Magyar-Óvári Torna- s Vivó-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Kerékpár-Egyl.,
Maros-Vásárhelyi Korcs.-Egylet,
N.-Pányai Torna- és Korcs.-Egyl.,
Nagy-Ényedi Korcsolyázó-Egylet,
Nagy-Kanizsai Torna-Egylet,
Nagy-Kállói Korcsolyázó-Egylet,

Nemzeti Hajós-Egylet,
Neptun Bpesti Evező-Egylet,
Ó-Becsei Kerékpár-Egyesület,
Ó-Budai Torna-Egylet,
Pécsi Athletikai Club,
Pápai Korcsolya-Egylet,
Pozsonyi Torna-Egylet,
Privigyői Korcs.-Egylet,
Rimaszombati Korcs.-Egylet,
Quarneró Csónakázó-Egylet,
Sátoralfajhelyi Korcs.-Egylet,
Selmezi Akad. Athleta Club,
Soproni Korcsolyázó-Egylet,
Soproni ev. főgymn. testgy. Köre,
Sportkedvelők Köre,
Szabadkai Sport-Egylet,
Szabadkai Torna-Egylet,

Szarvasi Korcsolyázó-Kör,
Szatmár-Németi Torna- s Vivóegyl.,
Szegedi Csónakázó-Egylet,
Szegedi Korcsolyázó-Egylet,
Szegedi Torna-Egylet,
Székely-Udvarhelyi Korcs.-Egylet,
Székestehérvári Korcs.-Egylet,
Szegedi Kerékpár-Egyesület,
Szászvárosi Athletikai-Club,
Szolnoki Korcsolyázó-Egylet,
Temesvári Korcsolyázó-Egylet,
Torontáli Korcs.- és Hajós-Egylet,
Torontáli Athletikai Club,
Tordai Korcsolyázó-Egylet,
Ujvárosi Kerékpár-Egyesület,
Veszprémi Torna-Egyesület,
Zombolyai Athletikai-Club,

HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter ő nagyméltósága 47.020. számú rendeletével ajánlja e lapot
Magyarország összes tanintézetének.

Kolduló diákok.

Más idők, más erkölcsök! Ki hitte volna csak 50 évvel ezelőtt is, hogy szükség legyen oly felsőbb rendeletre, mely az országot szálást, kényeret kéregetve beutazó deákság ellen irányul. Nem örömmel látta-e régebben minden ember tanyáján a nemzet jövő reményét, a tanuló ifjuságot. — No de úgy van a dolog, hogy a miniszterium szükségét látta, hogy az iskolák igazgatói [utazási igazolványokat csak oly tanulóknak adhassanak, kik nem fogják uljukat koldulva megtenni: — Mert azt mi is tudjuk, hogy nem egy tanuló indult már el üres zsebbel országjárásra, s két hónapi uri élet után szép pénzt gyűjtött még össze az adományokból.

Kortjellemző vonás a diákok élelmessége, de az is, hogy a magyar híres vendégszeretet kimerült már a vándor gyerekek nyári eltartásában. Sajnos, de így állunk!

A deakturistaság tisztán a tanárság lelkesítése folytán hatalmas lendületet vett. Bár a legjobb szolgálatot ez ügynek is az országos és kerületi tornaversenyek tették, megkedveltetvén a fiukkal az utazást. Most már magától is tovább fejlődik az ügy, és nem vehetjük

a miniszteriumtól rossznéven, ha a szép fejlődésnek indult nemes fáról a vadhajtásokat nyesegeti.

Az ifjuság legszebb disze a szerénység ma már nem fészélyezi a tanulókat a sokszor szemérmetlen kéregetéstől; illő tehát, ha az iskola neveli őket, és gondoskodik, hogy ne váljanak intézeteik szegényére.

Ez a dolognak egyik oldala. De viszont azt is tudnunk kell, hogy a tanulói utazásokban épen a középosztály legműveltebb és legszegényebb családainak gyermekei vesznek részt, kik a magyarságnak még sokáig törzsét alkotják. — A tilalom tehát, — ha nem enyhíti a miniszterium gondoskodása a tanulói szállások megteremtésével, — többet árt az ügynek mint használ annak a pár papnak, tanítónak, parasztgazdának, kiknél a gyerekek bekopognak. — Ugy tudjuk, hogy a miniszteriumban a tanulói szállások ügyében már régen dolgoznak és bizonytalanságra meg fognak nyilni úgy a fővárosban mint vidéken a szünidei lakások.

Nagyon fontos kedvezmény volna, ha az államvasut a tizes csapatokban tanáraikkal utazó tanulók féljeggyel való utazhatóságát az

arczképes igazolvánnyal egyedül utazó tanulóknak is megadná. Így a fluk sokkal többet utaznának s a vasut csak nyerne e kedvezményel is. —

A kezdeményezést úgy a szállások, mind az étkezés és vasutijegy dolgában a miniszteriumtól várjuk, mert a mi társadalmunk csak úgy mozdul meg, ha felülről indítják. — Így volt ez a vidéki tornaversenyekkel is.

A vidéki városok ma már többet tesznek az ifjúsági sportért, mint a főváros és az állam. Csak nyiljon meg az állami internátusokban a szünidei turista ellátás, a községi és felekezeti iskolák sem maradnak el.

A gyermekek idegességéről.*

(Folytatás.)

Sokan foglalkoztak azon kérdéssel, mi idézi elő az idegességet. A tudomány mai álláspontja szerint az idegességre való hajlam az emberrel veleszületik. Ugy vagyunk a tuberkulózisra, vérzékenységre, csuszra s néhány más betegségre való hajlammal; úgy vagyunk az elhizással, a korai öszüléssel és egyéb sajátosságokkal, melyeket igen sok családban örökölnek. Az idegesség forrásának a megállapítása az iskolára nézve vajmi nehéz. Hogy is tudhatja meg az iskola, hogy a rábizott gyermek anyja hiszteriás, vagy hogy nagybátyját az örültekházában gyógyítják? Ki is mondhatná meg a tanítónak vagy az iskolaorvosnak, hogy a tanuló szülei nem idegesek, de egy nagynénje nyavalyatorós és két nagybátyja idegbajos? vagy hogy a családban van egy iszákos és hogy a családban öngyilkosság előfordult?

Az iskola tehát az idegességre való örökölt hajlamra nézve nem tud meg semmit. Az ily adatgyűjtés bizony nehézségbe ütközik, melyet a család „jó hírneve” is megmagyaráz. S ha az iskola meg is tudna valamit, kérdés, hogy megbízhatók-e a bediktált adatok.

Ha valaki a tanulónak idegességre való hajlamát akarja tanulmányozni, akkor végig kell vizsgálnia a tanulót. Vizsgálnia kell a koponyát, az arcot, mindkettőnek alakját, az alak eltérését a rendestől, különös tekintettel kell lennie azok aránytalanságára, a járomesontra, az orrhátra, az orr alakjára, az állalakjára és szögére, a pupilla alakjára és a két pupillát egymással össze kell hasonlítani. A vizsgálatnak ki kell terjednie esetleges kancsalságra, a fülkagyló alak

jára, annak nagysága és vastagságára, a fülczimpa odanőtt voltára, az ajkak formájára és állására, a kemény szájpaddlás domboruságára, a nyelv nagyságára, a fogak alakjára, minőségére, számára, a kéz és láb alakja és nagyságára, a körmökre, a gerinceoszlop elferdülésére, a járásra, a táplálkozásra, a hugyszervek normális voltára és működésére stb.

A normális állapottól való eltéréseket elfajulási (degenerációs) tüneteknek nevezzük. Ezen tünetek többnyire összeesnek az idegességre való hajlammal. Akárhányszor akadunk azonban ideges emberre, kinél ily elfajulási tünetek nincsenek, amint ezen tünetek még nem esalhatatlan jelei az idegességnél.

Hát voltaképpen mi váltja ki az idegességet? Nincs az a betegség, melynek előidőzésében annyi tényező játszik közre, mint az idegességnél.

Egész sorát a tényezőknek említhetjük. A legfontosabbak közé tartozik a szülők nevelése és a milió, melyben a gyermek felnő. Ismeretes dolog, hogy mi azon légkör termékei vagyunk, melyben felnőttünk, nevelkedtünk.

Aszülők legnagyobb része kitünő pedagogusnak tartja magát, annyira, hogy egyik tanácsot ad a másiknak, anélkül, hogy csak halvány sejtelve volna a nevelésről s ennek technikájáról.

Csak ritkán találunk következetességet a szülők nevelésében s akárhányszor ártalmas a következetesség megszokott formája. Sokszor valóságos majomszeretettel elkényeztetik gyermeküket. Minden kívánság teljesül, minden szeszély kielégítésre talál. Ez ép oly hibás dolog, mint a tulságos szigorúság, amely vagy ijedőssé, felőssé teszi a gyermeket vagy pedig daczossá, haragossá, sőt van elég gyermek, aki a vélt igazságtalanság hatása alatt boszut forral. Az is hiba, ha az atya szigorú, az anya elnéző. A kétféle bánásmód nem lehet jótékony hatása a gyermek jellemére. A két ellentét okvetlenül a szülők közti véleménykülönbségekre vezet. Ezen véleménykülönbségek pedig a gyermekek előtt hangosan folynak le és zajosan fejeződnek be. Képzeltető-e, hogy a gyermek kedélyét ilyen jelenet érintetlenül hagyja, főleg ha ez gyakran ismétlődik? A gyermek utánzási ösztöne folytán hasonló lesz, mint a szülői; daczos lesz s így védi vélt igazát. Tehát valóságos pszichikus infekció történik ily esetben.

Hogy a szülői házban mily sokat vétenek a gyermek idegrendszerre ellen, mutatja a gyermek szórakozása. Keveset törődnek vele. A szülők szeretik gyermeküket ijesztgetni. Alkalmatlan, korának nem való játékszerei vagy olvasmány nem fejlesztik szellemét, hanem a gyermeket untatja. Ily játékszernek nincs is célja, mert árt. Dajkamesék, erkölcsmesék, melyekben nagy szerep jut a büntető renőörnek, vagy a kéményseprőnek, rablóhistóriák, az ismert indiánustörténetek, ahol minden fejezetben legalább egy-két skalpirozás előfordul, fejlesztik talán a fantáziát, de mindenestire károsak az idegrendszerre és zavarják a gyermek nyu-

*) E közérdekű értekezést az előnyösen ismert iskolaorvos és egészségtanár a Gyermektanulmányi Bizottság értekezletén olvasta föl. Szerk.

galmát, sőt álmát is. A nagyobb gyermekeket elviszik társaságba, sőt akárhány szülő kávéházba is, ahol unatkozik, unalmában úgy mulat, ahogy tud; persze ez nem tetszik a szülőnek s a gyermek igazságtalanul büntetést kap attól, ki maga érdemelne büntetést. Gyermekbálokról és színielőadásokról nem is szölok.

Az élénk gyermek hosszú verseket tanul könyv nélkül, a nagyok társaságában elles egy kis életbölcseességet, megtanul egy pár betűt, szóval játszva tanul. Kész az oly gyakori csodagyermek. Ilyen gyermek azután korán kerül iskolába, ahol, mert már sokat tud, nem érdekli a tanító előadása, oda sem figyel és szórakozik a maga módja szerint.

A gyermek, ki sokat játszott otthon, most egyszerre 3—4 órát tölt a bizony nem jól szellőzött tanteremben. Ez nagy hiba. A gyermek minden átmenet nélkül jut a gyermekszobából az iskolába. Itt mindjárt befogják 3—4 órára. Az első osztályu tanulót pedig nem is szabadna az első hetekben hosszabb ideig szellemileg foglalkoztatni. Ezt csak akkor szabadna, ha a kis tanuló az iskolát, annak a levegőjét, új munkakörét már megszokta.

Azután milyenek a padok! A rosszul szerkesztett padban órák hosszat ül a gyermek. A gyenge szervezet háizmái elfáradnak, nem bírják a testet annyi ideig egyenesen tartani. A test elfáradásával együtt jár a gyenge gyermek gyenge idegrendszerének elfáradása is. A gyermek szellemi ereje már különben reggel sem a legfrissebb. Nem csoda, hiszen az alvásból aránylag kevés jut a gyermeknek.

Axel Key, a híres stockholmi fiziológus, azt mondja, hogy 7—9 éves gyermeknek 11 órai alvásra van szüksége, 10—11 évesnek 10—11 órát kell aludnia. A mi kis iskolásgyermekeink átlag csupán 10 órát alszanak (esti $\frac{3}{49}$ -től reggeli $\frac{3}{47}$ -ig). Tehát a normális alvási szükségletnél egy órával kevesebbet. Sok gyermeket nem bántja a rövidebb ideig tartó alvás. A gyermek pótolja ezt mély alvással, vagy hozzászokik a rövid alváshoz. De az idegességre hajlamos gyermek megsínyli a rövid alvást. A gyermeknek korán kell felkelnie, hiszen már 8 órakor az iskolában kell lennie, sietnie kell az öltözködéshez és a reggelivel, mely igen kevés. Már $1\frac{1}{2}$ óra múlva üres a gyomor. Üres gyomorral pedig bajos dolog nagyobb szellemi munkát végezni. Hiszen a hosszabb ideig tartó ülés — mint előbb kifejtettem — testi munka és fáradt testtel nehéz dolog szellemi munkát végezni. A gyenge szervezetet már különben kifárasztotta a nehéz munka, amelyet talán még hosszú uton is az iskoláig cipelni, szóval iskolába menet izommunkát kellett végeznie, ami pedig a figyelőképességet, a szellemi fogékonyságot és a kombinálóképességet nagymértékben csökkenti.

Egyszerre hangos lesz a gyermekszoba. Hazajött a jókedvű kis lakója. Éhes, enni akar. „Nem szabad,

fiacskám, most 11 óra van, $\frac{1}{21}$ -re hazajön apuska, akkorára elkészül az ebéd. Ha most eszel, ebédre nincs étvágyad.“ A gyermek nem látja be, miért nem szabad ennie, ha éhes. Sir duzzog. Az éhségtől fáradtan $\frac{1}{21}$ -kor ebédhez ül. De nem eszik, nincs étvágya. A levest még úgy, ahogy lenyeli, de hust? Az már nem megy. A szülők haragszanak. A tészta, a sütemény, pláne ha édes, az már kell. Ujból szól a papa, mama, aki hussal akarná tömni a gyermekét, hiszen csak az táplál, az ad erőt. A szülők persze nem tudják, hogy a gyermek szinte ösztönszerűleg érzi és tudja, hogy milyen tápszerre van szüksége szervezetének fölépítésére. Az élénk gyermeknek aránylag sok karboniámra van szüksége: tészta, sütemény, kenyér, cukor és vajra. A tészta, sütemény és cukor az orvos szemében ma már nem megy nyálkászsámba, mint régebben, hanem azt fiziológus szükségletnek ismerjük.

Van akárhány gyermek, ki a tulságos hustáplálás folytán tultáplált és ideges lesz. Azután az erősítő alkohol! Az orvos ugyan eltiltotta, de én nem látom be — mondja az apa — miért ne igyék a gyenge gyermek egy kis bort. Megerősödik az ivástól. — Ép az ellenkezőjét konstatálja a tudomány. Felrótt szervezet esetleg megszokhatja az alkohol mérgeinek gyenge dózisát; fejlődésben levő szervezetnek az alkohol méreg. Vizsgálataim, melyeket az V. kerületi állami főreáliskolában végeztek, bizonyítják, hogy a szeszes italt ivó tanulók nagyobb fele szenved ideges szimptomákban. A szeszes itallal élő tanulók közül 56·8% ideges és 43·1% nem az.

És jönnek a gyermekbetegségek. A legtöbb betegség lázzal jár, vagy pedig étvágytalansággal. Mindkét esetben gyengül a gyermek fizikuma és idegrendszere. A gyenge szervezetet nem sokára, rövid pihenés után, ujból iskolába küldik. Szerencse, ha a gyermek gyenge lefolyású vörhenyen ment keresztül. Így a szülők kénytelenek a gyermeket hat hétig otthon hagyni, amely időben összeszedi magát. De milyen ritkán lép fel az ilyen „jóindulatu“ betegség.

A lappangó idegesség kitörését előmozdítja több betegség. Ilyen az influenza, a tifusz, az orrgaratüregben fellépő adenoid sarjadzások, a székrekedés; az onania stb. Ideges tünetek fellépnek bélférgesek következtében is. Gyakori mandulagyulladások gyengítik a gyermeket és fogékonytá teszik az idegesség iránt. Feltűnően gyakran összeesik a szegényvérűség az idegességgel. Valószínű, hogy a szegényvérűség is okoz idegességet, hiszen a vér táplálja az idegrendszert, gyöngébb vér tehát kevésbé táplálja azt.

(Vége következik.)

Iskolák, főiskolák.

A **kolozsvári kereskedelmi akadémia** felső kereskedelmi iskolája 1906. május hó 13-án, az intézet udvarán egy nagyobb szabású vívó és torna ünnepélyt tartott, a melyen nagy közönség és a tanári testület összes tagjai jelen voltak.

Az egész ünnepélynek legérdekesebb része az iskola vívás és a vívóverseny volt.

A magyar vívásban (országos méretű) magyar karddal Kóváry Arthur vívómester tanítványai remelkedtek.

Az olasz vívásban tetszés szerinti kardokkal Bagaméry József tanítványai szép iskolát mutattak be.

A felvonulás és a Hymnus után László Gyula tornatanár tanítványai vasbotokkal sikerült szabaddyakorlatokat mutattak be.

A csapat tornászásban Kanyó Károly, Leitner János, Versényi György, Aján Tivadar, Farkas Andor, Ávrám János tüntek ki.

A minta csapatot kordáton László Gyula tornatanár vezette.

A torna verseny lefolyása után kötél huzás volt, a melyet a verseny eredményének kihirdetése és a díjak kiosztása követett.

Sajnos, hogy az intézet téli tornateremmel nem rendelkezik, a minek építése különben tervbe van véve; azonkívül lényeges hibának róható fel, hogy a tornatanári és vívómesteri állások szervezve nincsenek és ideiglenes tanerők vannak alkalmazva.

Nemzeti kulturánk és a testi nevelés. Wein Dezső dr. ezzel a czimmal figyelemreméltó röpiratot böcsáttott ki, a melyet az országgyűlés tagjainak ajánl. A röpiratban a testi nevelés terén megszívlelendő reformokat hoz javaslatba s ezeket a következő pontokba foglalja össze:

1. A testi nevelés, mint a szellemi nevelés egyenértékű kiegészítő része az elemi iskolától az egyetemig minden rendű és nemű tanintézetnél kötelező formában behozandó és az eddiginél sokkal intenzívebben tanítandó.

2. A ki a tanítás bármely ágával kíván foglalkozni, legyen köteles a testi nevelés tanításához szükséges elméleti és gyakorlati ismereteket is elsajátítani.

3. A testi neveléssel foglalkozó tanerők mindenben egyenjogositandók a többi tanerővel.

4. Hogy tudományos képzettségű tanerőket nevelhessünk, a tornatanító-képzést szélesebb és tudományosabb alapokra kell fektetni.

5. Egy központi szerv létesítendő, a melyek feladatát képezné a testi nevelés országos szervezése és szellemi irányítása az iskolában és az iskolán kívül.

Törvényhozási uton kell gondoskodni, hogy ezen központi szervnek a fentebb részletezett reform megvalósításához szükséges anyagi eszközök rendelkezésére álljanak.

Szünidei fürdőkonviktusok. A múlt évben sikerrel kezdeményezett üdvös intézmény a folyó évi szünidőben már kiterjedtebb mértékben járulhat hozzá a tanuló ifjuság egészségének fenntartásához és megerősítéséhez. A sikeres kezdés a közoktatásügyi kormány érdeklődését is fölkellette, amennyiben felátásba helyezte, hogy a maga részéről is segíteni fogja és megengedte, hogy a középiskolákban gyűjthessenek a konviktusi alapra.

Az idén Lipiken, Stubnyán, Sztrázsán és Balaton-Berényben lesznek fürdőkonviktusok. Mindenütt két turnusban 4—4 heti időtartammal (egyik júliusban, másik augusztusban). Fizetendő díjak: Lipiken, Stubnyán és Balaton-Berényben 5 k. beiratás és napi 2.30 k., összesen 64.40 k. Ebben benne van a teljes ellátás, az orvosi és tanári felügyelet. Főlvétetik Lipikre 30—30, Sztrázsán 15—15, Balaton-Berényben 20—20, Stubnyán a szám pines meghatározva. Ingyenes hely Lipiken 3, Stubnyán 2. E helyeket az Orsz. Balneologia Egyesület, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület és a fürdőkonviktusi alap létesítették. Az összes jelentkezések, pénzküldemények és levelezések a bizottság elnökéhez, Kemény Ferencz reálisk. igazgatóhoz czimzendők (Budapest, VI., Bullyovszky-utca 26), ki az érdeklőlőknek prospektust küld.

Budapesti Egyetemi Athletikai Club felhívása. Kedves barátaink! Siettünk felkeresni benneteket, hogy mielőtt elszélednétek az iskola falai közül, együttesen hallgassátok meg hívó szavunkat.

Nektek szólunk első sorban, a kik a budapesti egyetemen fogjátok folytatni tanulmányaitokat, felétek nyújtjuk baráti jobbuunkat és nem kételkedünk benne, hogy olyan örömmel fogjátok megragadni, mint a milyen őszinte vonzalom vezérelt hozzátok bennünket.

Mert mi mindnyájan tudjuk tapasztalatból, hogy mit tesz az vidékről felkerülni a fővárosba és mi vár arra, a ki támasz nélkül, egyedül indul neki az egyetemi pályának.

Sok szép remény, sok jó akarat ment már veszendőbe csupán azért, mert a vidéki ifjuság nem ismeri azokat az eszközöket, melyekkel fővárosi tartózkodását egyben kellemessé és hasznossá teheti és

**Sportkedvelők
figyelmébe!**

Beck Károly

BUDAPEST, József-utca 14.

Elvállal automobilok
szakszerű javítását va-
lamint kerékpárok
és e szakmába vágó
munkákat.

**Sportkedvelők
figyelmébe!**

mert utbaigazítás nélkül, magányosan kénytelen bo-lyongani ebben a nagy Babillonban.

A Budapesti Egyetemi Athletikai Club vállalko-zott arra, hogy módot nyújtson a vidékről feljövő ifjuságnak a legnemesebb és leghasznosabb szórako-zásra. Mi örömmel, igaz baráti szeretettel fogadunk mindenkit, a ki utbaigazítáért és támogatásért hozzánk folyamodik.

Fölösleges bizonvitani már nektek a testedzés rendkívüli fontosságát. Hála a kultura munkájának, mindnyájan tuqjátok és tapasztaljátok, mennyire szük-séges azoknak a sport, a kik fejükkal keresik a kenyerüket.

De rá akarunk mutatni arra, hogy ha már vi-déken szükségetek volt testedzésre, mennyivel nélkü-lözhetetlenebb a szabad mozgás itt a fővárosban, a hol szük falak között kell élni napról-napra. És egy-ben fel kell hívunk figyelmeteket arra a körülményre is, hogy itt a nagyvárosban ezer alkalom kínálkozik ifju testetek és lelketek megrontására s hogy eme veszélylyel szemben csak a testedzés óvhat meg si-keresen benneteket.

A Budapesti Egyetemi Athletika Club minden lehetőséget megad tagjainak testük fejlesztésére. Évi 6000 korona állami szubvenciónk és a városi tanács bőkezősége lehetővé teszi, hogy mintaszerűen beren-dezett pályát bocsáthassunk a sportolók rendelkezé-sére, a hol kora tavasztól késő őszig üzhető bármily sport, bármily játék: füleslabda, football, tennisz; stb.

A téli hónapokban pedig az ország első torna-terme: a Nemzeti Tornacsarnok nyílik meg számunkra, a hol tornászatunk vezető férfainak felügyeletével tornászunk esténként. Ugyancsak télen van alkalmuk klubtagjainknak a vívást is gyakorolniok Budapest egyik legkitünőbb vívómesterének termében. Uszóink a rudas fürdőben télen nyáron üzhetik a sportnak ezt az ágát. A kik a ezellövészetben akarják képezni magukat, azok számára klubunk elnökének Szemere Miklósnak lövőháza mindig nyitva áll. Legujabban pe-dig egy japán birkozómester tanítja klub-házunkban a sokat emlegetett dzsiu-dzicu birkózást.

Az időnkint rendezett nemzetközi viadalokon al-kalma nyílik klubtagjainknak a hazai és külföldi athlé-tákkal összemérni erejüket és a két hetenkint ren-dezett házi versenyek lehetővé teszik azoknak is a nemes versenyt, a kik különben az előbbi viadalokon nem számíthatnának kitüntetésre.

De talán mindezeknél fontosabb és rátok nézve a kik először jöttök fel Budapestre — sokkal kecseg-tetőbb az a meleg, igazán benső barátság, mely klubunk tagjait egymáshoz fűzi és a melyben részetek

lesz mindnyájatoknak, a kik őszinte bizalommal for-dultok hozzánk.

Számíthatok támogatásunkra mind tanulmányai-tokra, mind egyéb ügyes-bajos dolgokra vonatkozólag.

A központi egyetemen klubhelyiségünkben utba-igazítást nyerhettek a beiratkozásra és más az egye-temre vonatkozó ügyeitekben.

Klubhelyiségünk különben is mindig nyitva áll a hol is ujságok, sakk és ping-pong játék áll rendel-kezésre. Ugyanitt lehet beiratkozni.

Tagsági díj: félévre 5 korona. Tandíjmentesek, Tanítók-Házának lakói, Bethlen Gábor és Szent Imre kör tagjai féldíjat fizetnek.

Még vagyunk győződve, kedves barátaink, hogy felszólításunk nem lesz kiáltónak szava a pusztában.

Bizunk felvilágosodottságtokban, hogy mindnyá-jatokat áthatott a testedzés fontosságának tudata. Reméljük, hogy megértitek, mily előnyöket biztosít klubunk tagjainak és hisszük, hogy örömmel és lel-kesedéssel sorakoztok ahhoz a zászlóhoz, mely a bu-dapesti egyetemi ifjuságot egy taborba van hivatva gyűjteni, a melyhez tehát minden művelt egyetemi polgárnak csatlakoznia lehet és csatlakoznia kell.

Budapest, 1906. május 15.

Neidenbach Emil, titkár.

Dánér Béla ifj. elnök.

Torna, atletika, vívás.

A Kolozsvári Athletikai Club 1906. évi május hó 13-án az Unitárius Collegium torna-termében ország-os jellegű amatőr birkozó versenyt tartott br. Józsika Gábor elnöklete alatt.

A bíráló bizottság tagjai: Kis és Nagykalnai Kálnai Lajos ezredes, L. Dávid Endre, Dr. Láposi Hegedüs Árpád, Nagybudafalvi Vermes Lajos kir. egyetemi tornatanár és vívómester, Dr. Óváry Ele-mér, Dr. Gerencsér László, Laposi Hegedüs Zoltán, Dr. Veress Zoltán és Varga Sándor voltak.

A könnyű testsúlyiak közül első lett Orosz Miklós (Postások sport egylete Budapest) négy győze-lemmel; második Csákány Ferencz (Törekvés sport egylet tagja Budapest) 2 győzelemmel.

A közép súlyiak közül győztes lett Matonák András (a T. S. E. tagja.)

A nehéz súlyiak közül győztes lett Vörös György (a T. S. E. tagja.)

Mindhárom testsúlyiak győzteseit a verseny bi-zottság „Erdély birkozó bajnokainak” jelentette ki. Este a Newyork szálló külön éttermében Küny Klára

Alapítva 1875.

Olbrich L.

Budapest, VI., Teréz-körút 6. sz.

Magyar Torna Egyletek Szövetsége hitelesített füles labdái egyedüli készítője.

Football kellékek nagyban.

Futó cipők.

Az összes helybeli egyletek footballszállítója.

Football labdák. Fot-ball ingek. Football-nadrágok. Football szá-rak. Football cipők.

Képes árjegyzék ingyen

szirművészno osztotta ki az érmeket és tisztelet díjakat.

A mérkőzés legérdekesebb része Holubán Ferencz (Aradi Toldy Club tagja) és Orosz Miklós (B. P. S. E.) által bemutatott iskola birkozás volt, melyben Holubán ügyessége, remek technikája kifünően érvényesült.

Daczára annak, hogy a „Magyar Athlétikai Clubok szövetsége“ megelőzőleg a K. A. C. birkozó versenyét bojkottálta és ennek következtében nagyon sok jelentkező visszalépett, mégis sikerült és a verseny a legszigorubb kritikát is kiállotta.

Csodálatosnak tünt fel mindenkinek és meg nem érthetőnek, hogy a K. A. C., mely egyesület az Országos Torna Egyletek Szövetségének tagja, alávetette magát az utolsó perczen a M. A. Sz.-nek inkorekt hatalmaskodásának.

A sulycsoport beosztás, miként a francia rendszerü birkozó versenyeknél, 4 sulycsoportra oszlott, ellentétben a magyar és svájci rendszertől, a hol 3 sulycsoport kötelező. A mig az ó-görög és római birkozásnál két sulycsoport, addig a japáninál egy van elfogadva.

Nem érthető tehát, hogy K. A. C., mely megelőzőleg a helyes sulybeosztással irta ki versenyét az O. T. E. SZ. és a versenyre készülők beleegyezése nélkül a verseny alap pontjait miért változtatta meg?

Ebből magyarázható meg, hogy a versenyre készülők nagy része visszavonult és az összes díjak az M. A. C. SZ. tagjai vitték el.

Itt volna már az ideje, hogy az ország legnagyobb tornatestülete az O. T. E. SZ. általános és részletes versenyszabályokat, ügyrendet és versenyfeltételeket dolgozna ki és tenné kötelezővé a szövetség kötelékébe tartozó egyletek tagjaira. Az M. A. C. minden ilyen esetben kimondott bojkotja a vidéki versenyek rendezésére sokszor végzetes lehet, nem azért, hogy a szövetség tagjai nem vennének részt, hanem, mert a nagyközönség az erőszakos hírlapi és rosszindulatu közleményektől azon tudatban, hogy a verseny bojkotálva van, következtetésül a versenyek sikertelenségét vonja le és az ünnepélytől távol tartja magát.

Ilven tarthatatlan állapotok mellett csak rövid idő kérdése, hogy az erdélyi testedző egyesületek, szövetségbe fognak lépni és első feladatuk lesz az M. A. C. tagjait ezek után bojkotálni.

N. V. L.

Olimpia. Az Athenben lezajlott versenyek egyik kimagasló eseménye, amely a magyar uszósport egyik legfőbb dicsősége, meghozta e versenyen a magyar színek diadalát s ez a magyar csapatnak a nemzetek közötti staféta versenyen való győzelme volt. Uszóink

győzelme mellé járul még Stantics György győzelme a 3000 m.-es gyaloglásban. Mudin a pentatlonban lefoglalt második helye, győzelem értékével bir, mert a győztestől csak egy pont választja el. Gönczy a magasugrásban csak 2 cm.-rel maradt el a győztestől és elért 175 cm.-es eredménye kiváló klassziszt bizonyítja. Dávid kis szerencsével könnyen lehetett volna első a sulydobásban. A kiküldött magyar vivók nem váltották be a hozzájuk fűzött reményeket.

Hivatalos értesülésünk szerint az Athénbe kiküldött tornászok eredménye a következő:

1. Az ötös tornászati főversenyben (pentathlon) I. osztályunak minősített Erödi Béla (Postás), II. osztályuak lettek Dánér Béla (B. E. A. C.) és Gráf Frigyes (M. A. F. C.).

2. A hatos tornászati versenyben (pentathlon) I. osztályu lett: Erödi Béla (Postás), II. osztályu: Dánér Béla (B. E. A. C.).

3. A függeszkedésben második lett Erödi Béla (Postás).

4. A csapattornázásban a dánok, norvégek, görögök, németek és olaszok után a magyar csapat hatodik helyre került és mindössze 1 ponttal maradt el a jeles tornász németek mögött. A csapat tagjai voltak: Dánér Béla (B. E. A. C.), Erdös Árpád (B. A. K.), Erödi Béla (Postás), Gráf Frigyes (M. A. F. C.), Kakas Gyula (B. T. C.), Kováts Nándor (B. B. T. E.), Szabó Kálmán (B. T. C.), Szüts Vilmos (B. T. C.). A csapat olajágot és tiszteletdíjat (szép művü görög tör) hozott haza.

Az athéni olympiai játékok utolsó napján a dijkiosztás a Stadionban folyt le a király, a királyi hercegek és megs ámlálhatatlan embertömeg jelenlétében. Az olympiai győztesek előbb elvonultak a királyi páholy előtt, majd az uralkodó maga osztotta ki a világbajnokok díjait. A díjak javarésze természetesen az amerikai és az angol atlétáknak jutott.

Este a görög király az olympiai versenyekben résztvett külföldi államok delegátusai, a tisztek, a jury és a győztesek tiszteletére díszebédet adott, a melyen a görög miniszterek és a diplomáciai kar tagjai is megjelentek

Az ünnepély minden negyedik évben meg fog ismétlődni, a mikor is Görögországnak alkalma lesz, hogy a többi nemzetekkel fennálló kötelékeket egyre szorosabbá fűzze.

Skuzés görög külügyminiszter is nagy lakomát rendezett este, a melyen Konstantin trónörökös nejével, az idegen nemzetek delegátusai és a miniszterelnök vett részt.

Labdarugás.

Az ezüst serleg sorsa. A M. L. Sz. ezüst serlegének első győztese a Magyar Testgyakorlók Köre, mely összes versenyeit megnyerte. A M. T. K. serleg eredményei a következők voltak; U. T. E. 6:0, „33” F. C. 4:0, Postás 3:2, F. T. C. 4:2, B. A. K. 4:2, Föv. T. C. 2:1, M. A. C. 3:0, Typographia 4:1. Adott a serlegmérkőzésben 30 goalt és kapott nyolezat.

A Magyar Athletikai Club csapatja, mely csak a M. T. K. től szenvedett vereséget, a második helyre került. A tavalyi bajnokcsapat, a Postás Tisztviselők Sport-Egylete csak a harmadik helyre küzdhetette fel magát.

A serlegmérkőzésekben résztvett kilenc csapat végleges helyezési sorrendje a következő:

Magyar Testgyakorlók Köre	16 pont
Magyar Athletikai Club	14 „
Postás Tisztviselők S. E.	11 „
Ferencvárosi Torna Club	10 „
Ujpest Torna Egylet	7 „
„33” Football Club	4 „
Budapesti Athletikai Klub	4 „
Typographia Sport Club	4 „
Fővárosi Torna Club	— „

II. osztályu serlegmérkőzések:

Tisztviselők Labdarugó E.	8 pont
Törekvés S. E.	6 „
Magyar Uszó-E.	4 „
III. kerületi Torna- és V. E.	2 „
Kispesti Törekvés S. E.	— „

Kerékpár, turisztika.

Motorkerékpár kirándulás. A Magyar Motorkerékpáros Szövetség június 4-én, pünkösd hétfőjén Král Sándor főhadnagy, szövetségi elnök vezetése mellett motorkerékpáros kirándulást rendez Visegrádra. Utirány: Budapest—Szentendre—Visegrad—Nagymaros—Vác—Budapest. A kiránduláson résztvehet minden motorkerékpáros, a ki ebbeli szándékát a titkárságnál (Gyöngytyuk-utca 3.) írásban bejelenti, a mely a részletes tervezetet aztán megküldi.

A Budapesti Athletikai Klub a pünkösd kettős ünnepen Fiuméba és környékére nagyszabású kirándulást tervez. A klub igazgatósága ennek szervezésével László Márton titkárt bízta meg, ki jelentkezéseket elfogad (V. Váci-körút 32. Magyar Kereskedelmi R. T.) A kirándulás rendkívül előnyös feltételek mellett történik. Indulás június 2-án szombaton este 6 óra 50 perczkor a keleti pályaudvaron gyorsvonattal. Visszajövet június 4-én este 8 órakor, érkezés Budapestre 5-én kedden reggel 8 óra 50 perczkor. A kik ezen kirándulásban résztvenni óhajtának,

László Márton titkárnál lehetőleg rövid időn belül jelentkezzenek. A klubtagok által hozott vendégeket — hölgyeket is — korlátolt számban szívesen lát a B. A. K. vezetősége.

Turisták kirándulása. A Fővárosi Sportkör pünkösdre kétnapos kirándulást rendez a Börzsönyi hegységbe, melynek programja ez: Indulás szombaton, f. évi június hó 2-án d. u. 2 óra 15 perczkor a nyugati pályaudvarról Ipolyságra. Érkezés Ipolyságra este 7 óra 16 perczkor. Meghálás.

Vasárnap, 1906. június 3-án reggel Ipolyságról elindulás. Utirány: Ipolyság-Honti, szakadék-Drégelyvár-Deszkápuszta (ebéd), Bugyihó-Királyáza (meghálás). Gyaloglás összesen 6 és fél óra.

Hétfőn, 1906. június 4-én. Utirány: Királyháza-Magosfa-Csoványos-Nagy, Hideghegy-Magas Tax (ebéd) Szokolya-Hutta-Kisymaros. Gyaloglás összesen 7 óra. Kismarosról vasuton hazatérünk.

Utiköltség 3 korona 54 fillér. Vezető: Vajda Károly.

Két napra való ételt mindenki magával hozzon.

Ezen kirándulást, a melyen a Börzsönyi-hegység gyönyörű természeti szépségeiben gyönyörködhetünk és a mely élvezetesnek ígérkezik, összes tagtársaink figyelmébe ajánljuk.

Evezés.

A tavaszi regatta. A budapesti nagy tavaszi regattára külföldi nevezések jól sikerültek, mert a prágai Blesk és Slavia biztos indulása mellett lesz alkalmunk összemérni erőnket a bécsi Donauhorrtal is. A vidék is jó van képviselve a szolnoki Tiszával, a pozsonyi H. E.-vel és a fiumei Quarneróval. A budapesti egyletekben lankadt a versenyzési kedv. A Nemzeti, Neptun és Hunnia egyáltalán nem neveztek, úgy hogy csak a Duna és a Pannonia küzdenek az elsőségért. A csapatok nevezése a következő:

- I. Államdíj. Jun. négyes. Pannonia E. C., Duna E. E.
- II. Junior egyes. Duna E. E., Sirály E. E.
- III. Budapest székesfőváros díja. Négyes. Donauhart EE. Bécs, Blesk EC. Prága, Duna EE., Tisza, Szolnoki EE.
- IV. Vendégek díja. Palánkos négyes. Tisza EE. Szolnok, Quarnero EE. Fiume.
- V. Kettőspár evezősverseny. Junioroknak. Sirály EE. Budapest. (Miután e versenyre csak egy egylet jelentkezett, azt nem tartják meg.)
- VI. Tiszai regatta szövetség díja. I. oszt. négyes. Pannonia EC., Neptun EE., Duna EE.
- VII. Egyes verseny. Magyarország bajnokságáért. Slavia EC. Prága, Pannonia EC.
- VIII. Hölgyek díja. Junior nyolezas Pannonia EC., Duna EE.
- IX. Egyes verseny. Blesk EC. Prága, Duna EE.
- X. II. oszt. négyezős verseny. Duna EE., Sirály EE., Quarnero fiumei EE.
- XI. Kettőspár evezős verseny. Pozsonyi Hajós Egylet, Sirály EE.
- XII. Nyolezas verseny Pannonia EC., Duna EE.

H I R D E T É S E K.

FODOR JÓZSEF

CSÁSZÁRI ÉS KIRÁLYI
UDVARI ASZTALOS,
KÁRPITOS ÉS DISZITŐ

Saját műhelyek belső dí-
szítés, teljes lakás-, vala-
mint szoba- és szálloda-
berendezések számára.
☞☞☞ Állandó raktár.

BUDAPEST, V., NÁDOR-U. 2.

(FÜRDO - UTOZA SARKÁN.)

Egyesületi

tűzzománcz jelvények

finom és szép kivitelben, olcsó árak mellett ké-
szülnek.

Diszalbumok, Hódoló feliratok és Diszpolgári
oklevelek művészi kivitelben.

Szimbólikus táncrendek minden árban.

MORZSÁNYI JÓZSEF

Budapest, IV., Kigyeter 4.

Fenti cég 33 év óta a legtöbb megye, város és
egyesület szállítója.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 2.

A gummigyártás meghonosítója Magyarországon.

Legnagyobb raktár belföldi és angol rugó-labdákban; külső
bőrhüvely és belső gummilabdák külön is kaphatók.

Továbbá az összes sportezikkek: a lawn-tennis játék,
ping-pong, kerékpár- és automobil gummi pótrészek.

Lovagló sport gummi ezikkek, uszó-övek, turista-kulacsok,
mosdó-talpak és fürdő kádak, léggel tölthető vánkoscok gum-
miból stb. stb.

SCHMIDT M.

szijgyártó, nyerges és bőröndös

BUDAPEST,

VIII., KEREPESI-UT 25.

Kocsizó- és lovagló-szerszámok, mindenne-
mű utazó bőröndök. Footballok.

Megrendelések és javítások pontosan és jutányos
áron eszközöltetnek.

1903. évi újdonság.

FOOT-BALL

kizárólag magyar készítmény!

A legszebb minták, erős marhabőrből, tartós kézi varrás-
sal, s valamennyi legfinomabb angol vörös gummihólyaggal
ellátva, 5-ös nagyságban

„Villám” 7 kor., „Táru” 9 kor., „Verseny” 11 kor., „Gyöz-
tes” 13 kor., „Hunnia” 15 kor., „Kínese” 4. sz. iskola
football-labda 6 kor.

„Football-czipó” marhabőrből, kitűnő szabás és erős kézi
varrással párja 13 korona.

ZUBEK BERTALAN ÉS TÁRSA

Sport-áruháza

Budapest, IV. ker., Muzeum-körut 29. sz.

PACHOLEK GYÖRGY

első magyar oldalfegyvergyáros, cs. és k. hads. szállítója

BUDAPEST,

Gyár: VIII., Balassa-utca 5.

Gyáramban bármilyen tiszti, önkéntes, orvosi, legénységi.
lovas és gyalog kardok előállítatnak, valamint
vivőkardok és teljes vivőszerek közönséges és diszes ki-
vitelben.

Továbbá elvállalom bármilyen kardok csiszolását, állany
(nickel) arany és ezüstözését. Diszkardokat feliratokkal,
pontosan és diszes kivitelben. Vivőfelszerelések, francia
és olasz vivőkardok, vitörök és párbajkardok, csiszolt álla-
nyozott, fekete vagy diszes kivitelben kaphatók.

PUCH-féle KERÉKPÁROK MOTORCYCLE

ÉS JAVITÓ-MÜHELY

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 48.

HUZELLA M.

BUDAPEST, IV., VÁCZI-UTCZA 28. SZÁM.

Fegyverek és mindenféle sport különlegességek
raktára.

Ajánlja Lawn-Tennis, Football és egyéb játékok-
hoz való felszereléseit.